

15. Self WH, Semler MW, Wanderer JP, et al. Balanced Crystalloids versus Saline in Noncritically Ill Adults. *N Engl J Med*. 2018;378:819–828. doi:10.1056/NEJMoa1711586.
16. McCluskey SA, Karkouti K, Wijeyesundera D, et al. Hyperchloremia after noncardiac surgery is independently associated with increased morbidity and mortality: A propensity-matched cohort study. *Anesth Analg*. 2013;117:412–421. doi:10.1213/ANE.0b013e318293d81e.
17. Kusche-Vihrog K, Schmitz B, Brand E. Salt controls endothelial and vascular phenotype. *Pflügers Arch Eur J Physiol*. 2015;467:499–512. doi:10.1007/s00424-014-1657-1.
18. Vlahu CA, Lemkes BA, Struijk DG, et al. Damage of the Endothelial Glycocalyx in Dialysis Patients. *J Am Soc Nephrol*. 2012;23:1900–1908. doi:10.1681/ASN.2011121181.
19. Ince C, Boerma EC, Cecconi M, et al. Second consensus on the assessment of sublingual microcirculation in critically ill patients: results from a task force of the European Society of Intensive Care Medicine. *Intensive Care Med*. 2018;1–19. doi:10.1007/s00134-018-5070-7.

Práce je původní, nebyla publikována ani není zaslána k recenznímu řízení do jiného média.

Autoři prohlašují, že nemají střet zájmů v souvislosti s tématem práce.

Všichni autoři rukopis četli, souhlasí s jeho zněním a zasláním do redakce časopisu *Anesteziologie a intenzivní medicína*.

Projednání etickou komisí: Etická komise FN Hradec Králové.

Financování: Podpořeno z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR s reg. č. 15-31881A. Veškerá práva podle předpisů na ochranu duševního vlastnictví jsou vyhrazena.

Do redakce došlo dne 23. 7. 2018.

Do tisku přijato dne 1. 11. 2018.

Adresa pro korespondenci:

MUDr. Jiří Pouska
pouskaj@fnplzen.cz

ZAJÍMAVOSTI Z LITERATURY

Nutnost zlepšit odběr a kvalitu orgánů od zemřelých dárců

Tulius SG, Rabb H. Improving the supply and quality of deceased donor organs for transplantation. *New Engl J Med*. 2018;20:1920–1929.

V současné transplantační medicíně je stále přítomen hrozivý, a dokonce narůstající nepříznivý rozdíl mezi dostupností orgánů od zemřelých dárců a počtem indikovaných příjemců na prodlužující se čekací listině. Text je zpracován autory z renomovaných akademických transplantačních pracovišť v Bostonu a Baltimore (USA).

Aktuální až naléhavou odbornou výzvou se stává možnost užít solidní orgány dárců, které jsou hodnoceny z funkčního hlediska jako suboptimální. Nejvýraznější je tento problém u transplantací ledvin, kde jejich rizikové vlastnosti a omezenější funkce by v minulosti byly kontraindikací jejich nabídky k transplantačnímu uplatnění. Volněji se stejné rozvahy vztahují i na další orgány.

Článek se velmi podrobně zabývá stále narůstající tísnovou situací. Jedná se o odběry od zemřelých dárců v pokročilém věku, odběry po náhlém úmrtí z náhlé a fatální kardiální příhody po neúspěšné kardiopulmonální resuscitaci, při podezření na infekci dárce.

Text instruktivně rozebírá, jaká volnější kritéria jsou přijatelná, a která jsou naopak zcela nepodrobitelná. Věnuje se rovněž úvaze, jak budoucímu příjemci volbu suboptimálního orgánu vysvětlit a zdůvodnit k získání jeho informovaného souhlasu. Doplnuje doporučení, jakou specificky cílenou terapii je příjemci po transplantaci třeba nasadit ke zlepšení funkce jeho nového orgánu a k naplnění očekávaného zlepšení kvality jeho života.

Připravila doc. MUDr. Jarmila Drábková, CSc.
e-mail: jarmila.drabkova@fnmotol.cz